

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ АГРАРЛЫҚ ЗЕРТТЕУ УНИВЕРСИТЕТИ**

**«ҚАЗІРГІ ӘЛЕМДЕГІ ҒЫЛЫМ МЕН БІЛІМ: ХХІ
ҒАСЫРДЫҢ СЫН-ҚАТЕРЛЕРІ»
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ТӘУЕЛСІЗДІГІНІҢ 30
ЖЫЛДЫҒЫ АЯСЫНДА ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-
ПРАКТИКАЛЫҚ КОНФЕРЕНЦИЯСЫНЫҢ МАТЕРИАЛДАРЫ
12-13 ҚАРАША 2021 ЖЫЛ**

АЛМАТЫ 2021

ӘОЖ 657

Жауапты редактор: қауым.профессор, PhD докторы Н.Бердимурат

Ғылыми редактор: қауым.профессор, э.ғ.к., А.К.Бейсенбаева

Редакциялық алқа: қауым.профессор, э.ғ.к. О.Ж.Жадигерова,
аға оқытушы, э.ғ.к. С.Ғ.Серікбаева, аға оқытушы, магистр
Ж.Т.Евескина

«Қазіргі әлемдегі ғылым мен білім: ХХІ ғасырдың сын-қатерлері»: Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 30 жылдығы аясында Халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдарының жинағы. – Алматы: ҚазҰАЗУ 2021. – ? б.

ISBN

Жинаққа Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 30 жылдығы аясында Халықаралық ғылыми-практикалық конференцияның материалдары енгізілді. Қазақстандық және шетелдік экономист ғалымдардың, жас зерттеушілердің мақалалары қазіргі есеп және аудит, қаржы, бағалау саласының өзекті мәселелеріне, экономикалық ғылымдар аясында терең зерделеуге, қаржылық операцияларды цифрландыруды нығайтудың негізінің интеграциялық аспектісіне арналады.

© Қазақ Ұлттық Аграрлық Зерттеу Университеті, 2021

МАЗМУНЫ

<i>Есполов Т.И., Керимова У.К.</i> Подготовка специалистов для аграрного сектора экономики Казахстана	7
Барфиев К.Х., Тайгашинова К.Т. Основные элементы финансовой отчетности	12
<i>Дырка С., Тайгашинова К.Т., Даузова А.М.</i> Создание и развитие логистического менеджмента	22
<i>Кулова Е.У.</i> Система бухгалтерского учета в современных условиях.	29
<i>Исраилов М.И.</i> Основная роль и место бухгалтерского учета в системе экономических наук	35
<i>Мезенцева Т.М.</i> Значение и роль информации в управлении компанией	42
<i>Новрузова Н.З.</i> Финансовое управление и бухгалтерский учет в современное время	48
<i>Нуралиева Ч.А</i> Роль информации в управлении хозяйством в современных условиях.	53
<i>Суранаев Т.Д.</i> Виды учета и бухгалтер в современных условиях	58
<i>Чайковская Л. А.</i> Учетное обеспечение предприятий агропромышленного комплекса: международный опыт, национальные особенности	66
<i>Штиллер М.В.</i> Роль и значение бухгалтерской профессии	72
<i>Сатмурзаев А.А., Тайгашинова К.Т.</i> Проблемы учета затрат и калькуляции продукции в стратегии развития рынка	80
<i>Тайгашинова К.Т., Назарова В.Л.</i> Финансовая отчетность, ее значение для управления компанией	93
<i>Бердимурат Н., Тайгашинова К.Т.</i> Экологическое состояние земель, водной среды, животного мира, населения, аспекты экологического учета	105
<i>Бейсенбаева А.К.</i>	

Сущность и правовое регулирование функции видов бухгалтерского учета как информационной системы.	112
<i>Жадигерова О.Ж.</i> Стратегия инвестиционной привлекательности компании	119
<i>Kadyrbekova M.B.</i> The essence and significance of competition in the agro-industrial complex	126
<i>Abdrakhmanova A.A., Kuanov A.A.</i> Musharaka: basic concepts and terms of the contract.	130
<i>Адильжанов Е.У.</i> Влияние инвестиционной и инновационной деятельности на эффективность работы промышленного предприятия	136
<i>Ажигулова А. Ж.</i> Индустриалды-инновацияның экономикалық мәні мен маңызы және инфрақұрылымы,	140
<i>Алайдарқызы К., Бектурсын Ш.А.</i> Финансовый анализ как инструмент управления организацией.	149
<i>Балғынбаев Н.Е.</i> Инновационный потенциал в контексте устойчивого социально-экономического развития региона	155
<i>Бектурсын Ш. А., Казбекова Ж. Ш.</i> Роль прогнозирования в условиях рыночной экономики.	160
<i>Бердимурат А.Б., Тайгашинова К.Т.</i> Аспекты учета затрат и их классификация	164
<i>Бигазилова А.Т.</i> Бухгалтерский баланс и его роль в управлении бизнесом компании	171
<i>Гумар Н.А., Хайдаров С.Н.</i> Банктегі қаржылық технология жетістіктерін тәжірибеге енгізе отырып, проблемалық несиелер сұрағын шешу	178
<i>Дүйсенбаева Б.Б., Асанова А.Б., Мурзалиева А. К.</i> Компанияның инвестициялық тартымдылығы және оны бағалаудың теориялық негіздері	188
<i>Дүйсенбаева Б.Б., Сулейменова Г.Н., Курманова Л. Қ.</i> Қазақстандағы банктік сектор қызметіне талдау,	195
<i>Евескина Ж.Т., Тайгашинова К.Т.</i> Басқару шешімдерін қабылдаудағы басқару есебінің ерекшеліктері	199

<i>Жадигерова О.Ж., Сайденов Д.Б.</i> Наука и образование в современном мире: вызовы XXI века	206
<i>Жангирова Р.Н., Бердимурат Н.Б.</i> Роль применения инноваций в аграрной сфере Республики Казахстан	210
<i>Жолаева М.Б., Есберген Р. Ә., Нагиева А. Ж.</i> Нақты инвестициялық қызметті жүзеге асыру ерекшеліктері.	216
<i>Казбекова Ж. Ш., Сарсенова С.</i> Жанар жағар май өндірісіндегі негізгі шығындар есебін ұйымдастыру	220
<i>Казбекова Ж.Ш., Сембина Б.А.</i> Шығындарды төмендетудегі ішкі бақылау жүйесінің маңызы, бағыттары	224
<i>Камашева Б.А.</i> Развитие малого и среднего бизнеса в актюбинской области: состояние и перспективы	230
<i>Карамурзиев Р. Б.</i> Финансовая независимость и виды финансовых инструментов на вторичном фондовом рынке для индивидуального инвестора,	235
<i>Карбетова Ш.Р., Бейсекова Ж.Ы., Серикбаева С.Г., Бердимурат А</i> Тенге как олицетворение прошлого, настоящего и будущего Республики Казахстан	240
<i>Катшыбеков Р.Б.</i> Общая характеристика оценки недвижимости в республике казахстан	248
<i>Коспагамбетов М.К., Кулумбетова Д.Б.</i> Сущность управления финансовыми ресурсами предприятий	255
<i>Кунуркульжаева Г. Т., Болатова Б. Ж., Еңсепов М. Е.</i> Ақтөбе облысының автомобильдік көлік жүйесін дамытудың перспективті бағыттары	265
<i>Лекеров Е.Б., Карабалына Ж.Ж., Рыбцова О.Л.</i> Государственное регулирование пенсионной системы республики казахстан	273
Маулина Н.Х.	

Жоғарыда керсетілген әдістермен қатар, қаржылық жағдайды талдауда экономикалық (элиминирлеу, баланстық үйлесу және тағы басқа), сондай-ақ экономикалық және математикалық статистиканың (топтау, орташа және салыстырмалы шама, графиктік және индекстік әдістер, корреляция, регрессия және тағы басқа) дәстүрлі тәсілдері қолданылады. Белгілі бір экономикалық ғылым шегін-де жасалған түрлі әдістер мен тәсілдерді іскерлікпен пайдалану кәсіпорынның қаржылық жағдайына терең талдау жасауға және шаруашылық субъектісінің қаржылық тұрақтылығын нығайтуға, жағдайын жақсартуға байланысты ұсыныстарды дайындауға мүмкіндік береді.

Қолданылған әдебиеттер

1. Шеремет А. Д., Негашев Е. В. Методика финансового анализа деятельности коммерческой организаций – 2-е изд., перераб. и доп.–М.: Инфра-М, 2012;
2. Лоханина И.М., Золкина З.К. Основы анализа финансового состояния предприятия. Учебное пособие. - Ярославль, 1993.
3. Пискунова И. В. Оценка финансовой устойчивости предприятия в современных условиях хозяйствования // Вопросы экономики и права–2011. –№ 3. – С. 304-310;
4. Методические рекомендации по составлению финансовой отчетности. Утверждены директором Департамента методологии бухгалтерского учета и аудита. Министерства финансов Республики Казахстан 21.05.97 г. №7 /Бюллетень бухгалтера. 1997., №29.
5. Козлова Е. П., Галинина Е.Н. Финансовый анализ и аудит. – М: Финансы и статистика, 2004. –с.615.

УДК504.05

АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ ТАУАРЛАРЫН ӨНДІРУШІЛЕРГЕ САЛЫҚ САЛУ

Сайденов Дулат Булатұлы

Магистрант, КазҰАЗУ

Ғылыми жетекшісі: PhD, қауымд. профессор *Бердимурат Назимгуль*

Аннотация. Ауыл шаруашылығы тауарларын өндіруші кәсіпкерлер үшін оның қаржылық-экономикалық жағдайына әсер ететін факторлардың бірі мемлекет тарапынан салық салу. Оның негізгі міндетті ел қазынасын толтыру ғана емес сондай-ақ, ауыл шаруашылығының инфрақұрылымын дамыту және ынталандыру үшін

бағытталғаны жөн. Мақала бойынша ауыл шаруашылығы қызметінің дамуы және оған мемлекет тарапынан салықтық ынталандыру шараларының тиімділігін бағалау, және ауыл шаруашылығы кооперативтерінің салықтық әлеутін нығайту және салықтық мәдениетін қалыптастыру бойынша ұсыныстар қарастырылған. Сонымен қатар, ауыл шаруашылығымен айналысатын кәсіпкерлер үшін салықтық жеңілдіктер, ғылыми - технологияға бағытталған инвестициялық инфрақұрылымды құру және оның дамуына шаралар қабылдау керек. Ауыл шаруашылығын дамытудың маңызды сұрақтары ретінде; қандай іс-шаралар негізінде мемлекеттік реттеу қалыптасады, экономикалық әрі әлеуметтік әдістерін жетілдіру, аграрлық өндірісті дамыту үшін салықтық жеңілдіктерді қалай тиімді қолдануға болады және салық салуды реформалау кезінде қандай басымдықтар қажет екенін аңғаруға болады.

Түйін сөздер: «Салық салу, инфрақұрылым, салықтық жеңілдіктер, инновация, салықтық жүктеме, агроөнеркәсіптік кешен, жер салығы»

Kipicne. Еліміздің экономикасында аса маңызды орын алатын салалардың бірі ол- ауыл шаруашылығы саласы. Қазіргі таңда ел экспорты мен импортының басым үлесі осы ауыл шаруашылығы саласына тиесілі. Себебі елімізде өмір сүріп жатқан халықтың тұрмыс деңгейіне тәуелді. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың «Сындарлы қоғамдық диалог – Қазақстанның тұрақтылығы мен өркендеуінің негізі» Жолдауында ауыл шаруашылығында агроөнеркәсіп кешенін құру және оны дамыту мәселесін көтерген [5]. Бұл мәселе ауылшаруашылық жерлерді тиімді игеруді қолға алу, ауыл шаруашылығымен айналысатындарға мемлекет тарапынан қолдау көрсету, және инвестициялық- инновациялық саясатты жүзеге асыруды көздейді. Осы орайда ауыл шаруашылығын тиімді реформалау арқылы кәсіпорындардың қаржылық жағдайын нығайтуға және реттеуші механизмдер қалыптастыруға бағытталу қажет. Ауыл шаруашылығы саласының дамуына ынталандырушы және тежеуші тетіктердің бірі салық салу. Ауыл шаруашылығына салық салу тек ел қазынасын толтыруды ғана емес, сондай-ақ ынталандырушы қызметін ақтаруы тиіс. Бұл орайда салық салу механизмдері арқылы ауыл шаруашылығын қызметін реттеу міндетті жолға қойылған. Салық салу режимдері түрлеріне байланысты шағын бизнес субъектілері үшін , шаруа немесе фермер қожалықтары үшін, ауыл шаруашылығы өнімдері, акваөсіру(балық өсіру шаруашылығы) өнімін өндіруші заңды

тұлғалар және селолық тұтыну кооперативтері үшін арнаулы салық режимдерін қолдану ұсынылған [2].

Қазіргі таңда, елімізде тұрақты экономикалық дамуы үшін ауыл шаруашылығы өнімін өндірушілердің сапа жағынан жетілдіру өте маңызды. Сондықтан, біз осы саланың салықтық негізгі мәселелерін анықтап, оның ұтымды шешімін таба алған жағдайда экономикалық тұрақтылыққа қол жеткіземіз. Біз дамушы елдер қатарында болғандықтан дамыған елдердің экономикасына назар аударсақ олардың экономикалық-элеуметтік өмірінің барлық салаларына мемлекеттің белсенді араласуы тән, соның ішінде салық саясаты және бизнесті қолдау болып табылады. Ауыл шаруашылығы тауарларын өндірушілердің қызметін жақсарту мақсатында мемлекет тарапынан салық ауыртпалығы жоғары емес, ал салықты есептеу және оны төлеу жүйесі қарапайым және түсінікті болуы керек. Сондай-ақ, мемлекет тарапынан реттеуді жүзеге асыру, және оның әдістерін жетілдіру, аграрлық өндірісті қолдау және оны дамытуда салықтық жеңілдіктерді пайдалану, салық салуда тиімді реформалар жүргізу және нәтижесін анықтауға байланысты сұрақтар аса өзекті.

Зерттеу әдістері және материалдары. Ауыл шаруашылығындағы өнімін өндірушілерге салық салудың ерекшеліктерін зерттеудің бірқатар әдістері бар;

– Ауыл шаруашылығынан салықтық түсімдерді анықтау барысында экономика-статистикалық әдіс;

– Ауыл шаруашылығынан салық салу ауыртпалығын төмендету арқылы бюджет кірістерін көбейтумен қатар, экологиялық-экономикалық инновациялық бағытталған монографиялық әдісті қолдану;

– Ауыл шаруашылығы өнімдеріне салық салу-экономикалық аграрлық сектордағы зерттеу мақсаты мен міндеттерін анықтау кезінде абстракты-логикалық әдіс.

Зерттеу кезінде ауыл шаруашылық өнімдеріне салық салудың ерекшеліктері, салық жеңілдіктерін, ауыл шаруашылық кәсіпорындардың техникалық инновациясын ынталандыруға, экологиялық-экономикалық тиімділікке бағытталған ұсыныстар ғылыми жаңалық болып табылады. Сондай-ақ, салықтық жоспарлау арқылы салық ауыртпалығын азайту бойынша ұсыныс жасау және ауыл шаруашылық кәсіпорындар үшін аграрлық экономиканы мемлекеттік реттеудің маңызы бар. Қазақстанның салық жүйесі басқа елдерге қарағанда оңтайлы болғанымен, түйіні шешілмей жатқан мәселелері бар, атап айтқанда жер салығын есептеу механизмі тиімсіз, себебі ең

басты кемшілік жаһандану жағдайындағы жер құнының нарықтық бағасы мен оның рөлі есепке алынбай отыр. Ауыл шаруашылық мақсатындағы жерлерге салынатын жер салығының базалық мөлшерлемелері бір гектарға есептеледі және топырақтың сапасы есепке алынады. Ауыл шаруашылығы субъектілері төлем көзінен ұсталатын салықтардан басқа салықтар бойынша өзіндік жеңілдіктерді қолданады. Мысалы, шаруа-фермер қожалықтары үшін арнаулы салық режимі оңайлатылған декларация негізіндегі арнаулы салық режимі немесе жалпыға бірдей белгіленген тәртіп. Ауыл шаруашылығына салынатын салықтар шаруа немесе фермер қожалықтары, ауыл шаруашылық өнімдерді өндіретін кооперативтер үшін арнаулы салық режимін қолданудың өзіндік ерекшеліктері мына кестеде көрсетілген;

Зерттеу нәтижелері.

Кесте1- Ауыл шаруашылығына салынатын салықтардың ерекшеліктері

Элементтері	Бірыңғай жер салығы (Шаруа немесе фермер қожалықтары үшін арнаулы салық режимі)	Ауыл шаруашылығы өнімін, акваөсіру (балық өсіру шаруашылығы) өнімін өндірушілер және ауыл шаруашылығы кооперативтері үшін арнаулы салық режимі
төлейтіндер	Шаруа немесе фермер қожалықтары	-ауыл шаруашылығы өнімін өндірушілер - ауыл шаруашылық кооперативтері
төлеушілерге талаптар	ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскелерінің жиынтық алаңы мыналар; 1-аумақтық аймақ-5000га; 2-аумақтық аймақ-3500га; 3-аумақтық аймақ-1500га; 4-аумақтық аймақ-500га, жер учаскесінің шекті алаңынан аспайды.	-жерді пайдалана отырып ауыл шаруашылығы өнімі, акваөсіру өнімін өндіру, өз өндірісінің көрсетілген өнімін қайта өңдеу және өткізу -мал, құс, ара шаруашылығы, акваөсіру өнімін өндіру, өз өндірісінің көрсетілген өнімін қайта өңдеу және жөндеудегі қызмет.

объектісі	жер учаскелерінің жиынтық бағалау құны	корпоративтік табыс салығы, жеке табыс салығын, қосылған құн салығы, әлеуметтік салықты, мүлік салығын, көлік құралы салығы үшін салық объектілері
ставкасы	-егістік бойынша 0,15 – 0,6% аралығында -жайылымдар, табиғи шабындықтар бойынша 0,2%.	корпоративтік табыс салығының, немесе жеке табыс салығының, қосылған құн салығының, әлеуметтік салықтың, мүлік салығының, көлік құралдарына салық бюджетке төленуге жататын сомалары 70 %-ға азайтылуға жатады.
Салық кезеңі	күнгізбелік жыл	күнгізбелік жыл
Ескерту; ҚР салық кодексі бойынша құрастырылған [2]		

Кесте 1-де көріп тұрғанымыздай ауыл шаруашылығы бойынша салық төлеушілермен төленетін салықтардың өзіндік ерекшеліктерін көруге болады. Кестеде ауыл шаруашылық салық төлеуші кәсіпорындар мен шағын және орта бизнес субъектілері қолданатын салықтардың өзіндік ерекшеліктері осы кестеге сәйкес өзім зерттеу тәжірибесінен өткен Ұйғыр ауданында салықтардың түсімі туралы талдау жасағанды жөн көрдім. Ұйғыр ауданы кәсіпкерлері негізінен ауыл шаруашылығы өнімін өндірумен айналысады. Ауданда 2019 жылы шаруа қожалықтарының саны 2608 болған.

Ұйғыр ауданында шаруа қожалықтарымен дара кәсіпкерлік дамыған. Жергілікті бюджетке түсетін салықтық түсімдердің басым үлесін ауданда ауыл шаруашылығымен айналысатын шағын кәсіпкерлік субъектілері құрайды. Ауданның әлеуметтік – экономикалық дамуы барысында ауыл шаруашылығы саласы белсенді рөл атқарады. 2019 жылы ауданда ауыл шаруашылығы өнімінің жалпы көлемі 34 млрд 776 млн теңгені құраған. Сондай-ақ, оның ішінде мал шаруашылығы 17 млрд 592 млн теңге, ал өсімдік шаруашылығы 17 млрд 098 млн теңге көлемінде өнім алынған.

Барлық елдерде бюджетке түсетін түсімнің негізгі көзі салықтар болып табылады. Сол себепті, өркениетті ел ең алдымен салық саясатын сауатты жүргізуге тырысады. Кез келген салықтың басты қызметі бюджет кірістерін қалыптастыру.

Сурет 2 – Ұйғыр ауданының ауыл шаруашылығы өнімін өндіруші субъектілерінің саны бойынша гистограммасы
Ескерту: Әдебиет көзінің негізінде автормен құрастырылған [4]

Кесте 2 – Ұйғыр ауданының жергілікті бюджеті бойынша салықтық түсімдері (мың.теңге)

№	Салық түрі	2018 жыл	2019 жыл	Айырмасы	% көрсеткіші
1.	Табыс салығы	67 857,4	80 457,2	12 599,8	118,6
2.	Көлік салығы	152 303,5	167 869,3	15 565,8	110,2
3.	Бірыңғай жер салығы	3 415,9	3 474,7	58,8	101,7
4.	Мүлік салығы	1 564 466,4	1 643 403,3	78 936,9	105,0
5.	Жер салығы	11 345,5	12 548,4	1 202,9	110,6
6.	Тауар, жұмыс және қызметке ішкі салық	15 579,3	16 996,3	1 417,0	109,1
Жалпы		1 814 968	1 924 749,2	109 781,2	106,0
Ескерту : Әдебиет көзінің негізінде автормен құрастырылған [4]					

Ауыл шаруашылық өнімін өндірушілер үшін салық ауыртпалығын жеңілдету олардың қызмет ету тиімділігіне көп пайда

әкелмейді, сол себепті салық жеңілдіктерін беру арқылы ауыл шаруашылығының қарқынды дамуы мүмкін емес. Шет елдердің тәжірибесінде ауыл шаруашылығындағы салық жеңілдіктері ауыл шаруашылық кәсіпорындарының техникалық инновациясын енгізуді жеделдетеді. Мысалы АҚШ-та фермерлер өндірістің инвестицияланған бағыттарына 25%-ы табысына дейін салықтан босатылады [1]. Ауыл шаруашылығы тауар өндірушілеріне экологиялық-экономикалық тиімділікті анықтауға көңіл бөлу керек себебі бұл жер табиғи потенциалдың сақталуына бағытталған экологиялық интенсификациямен байланысты. Ауыл шаруашылық өндірісті тек өнім өндірумен шектелмей қажетті экологиялық жағдайды қамтамасыз етуі керек. Ауыл шаруашылық өнім өндіруші жеке және заңды тұлғалар салықтан жалтарудың әр түрлі тәсілдерін қолдану арқылы салық төлеуден тысқары қалып жатады. Бұл өнімі өндірушілер ауыртпалығы көп салық жүйесінде салық заңнамасын толық сақтамайды. Осындай мәселелерді болдырмау мақсатында шет елдер ерекше салық режимін пайдалануға көшкен. Атап-айтсақ, өндірушілерден салықтық түсімдерді алудың айқындалған әдісі ретінде қарастырылатын жүктеме (вмененный)салық салу [1]. Салық салудың бұл әдісінде салық базасы салық төлеушілердің жасаған есептерінің негізінде емес, жасыруға мүмкін болмайтын көрсеткіштер негізінде есептеледі. Жүктеме салықтың мақсаты салық төлеушінің табыстарын бағалаудың балама әдістерін қамтамасыз ету, және жүктеме салықтың ставкасы салық салудың жалпы жүйесіндегі ставкаларымен салыстырылуы қажет. Ауыл шаруашылығына жүктеме салық салудың негізгі жердің ауданы мен оның сапасына байланысты.

Қорытынды. Ауыл шаруашылығы өнімдеріне салық салу әр кез реформаланады, бірақ әлі салық жүйесінде шешімін таппай отыр. Салық заңнамасының тұрақсыздығы инвестициялық – инновациялық және кәсіпкерлік белсенділігін ынталандыру мақсатын жеткіліксіз пайдалану, салық жүйесінде ауыл шаруашылығында өзінің қызметін толық тиімділікпен пайдалануға мүмкіндік бермей отыр. Ауыл шаруашылық өнімдерінің өндірушілер үшін бірыңғай салық тек бір отбасы адамдары жұмыс істейтін немесе арнайы бухгалтерлік қызмет көрсете алмайтын фермерлік шаруашылықтарға салынуы керек. Жүктеме салық салудың міндетті бірыңғай жер салығына немесе салық салудың жалпыға ортақ жүйесіне көшу арқылы салық ауыртпалығын азайту мүмкіндігін шектеу болып табылады. Ауыл шаруашылығына жүктемелі салық салу жүйесі салықтық түсімдерді көбейтумен қатар, салық салу жүйесіне әділ тиімді етеді. Ауыл шаруашылығындағы